

VIJF VRAGEN aan Simone Ettes,
projectleider meesterwerken

TEKST SIGRID STARREMANS

Wat is Meesterwerken?

We verhuren en verkopen schilderijen aan particulieren en bedrijven. Alle kunstenaars hebben een psychiatrische achtergrond. Er worden wel eisen gesteld aan het niveau. Veel kunstenaars hebben kunstacademie gedaan of zijn autodidact.

Wat is het verschil met Beeldend Gesproken? Dat is ook een kunstuitleen voor kunstenaars met een psychiatrische achtergrond.

Meesterwerken is een cliëntgestuurd leerwerkproject van Roads. De winkel en het kantoor worden bemand door cliënten die er werkervaring opdoen. Achter in de winkel zijn ateliers waar de kunstenaars kunnen werken.

Hoe wordt bepaald of een kunstwerk geschikt is voor jullie collectie?

We hebben een selectiecommissie van vrijwilligers, ondersteund door een collega van Roads. Kwaliteit is een belangrijk criterium. Maar het kan ook zijn dat een kunstwerk te kwetsbaar is om uitgeleend te worden.

Hoe groot is jullie aanbod?

We hebben meer dan duizend kunstwerken van ongeveer tweehonderd verschillende kunstenaars in beheer.

Kunnen cliënten die geïnteresseerd zijn zich aanmelden?

Jazeker, dat geldt zowel voor cliënten die vinden dat ze mooie kunst maken als voor mensen die bij ons willen werken.

Meer weten? Kijk op www.roadsmeesterwerk.nl of Podium Online (Arkinet)

ROADS

'Normaal ga ik alleen zo te keer als ik psychotisch ben'

Zang, dans, het opvoeren van monologen. Veertien cliënten maakten met theatergroep Munganga een voorstelling en traden op.

TEKST SIGRID STARREMANS | FOTO MICHEL BASTMEYER

Cliënt Sylvia Verbrugge speelt in het stuk een saaie ambtenaar die alles volgens het boekje doet. Daarna barst ze los en zingt ze het nummer Nutbush City Limits van Ike en Tina Turner. 'Dat nummer heb ik zelf uitgekozen' vertelt Sylvia. 'Normaal ga ik alleen zo te keer als ik psychotisch ben. Nu heb ik die transformatie zelf in de hand.' 'En zingen dat ze kan' vertelt Miriam Lezer aan die ook meedoet aan het stuk. 'Het is net alsof je Tina zelf hoort.'

PROFESSIELEEL THEATER

Sinds december werken Sylvia en Miriam elke week aan de theaterproductie "...dat ik mezelf ben". Begeleiders Yarah de Korte en Marieke Starrenveld van Mentrum hadden tijdens de productie veel steun aan de behandelaren van de polikliniek Telschadestraat die hen adviseerden over de begeleiding. Ook werden de diensten van Jellinek Activering, Roads en Zorg Service Centrum (kap-

pers, vervoer, bloemen en catering) ingezet.

Het doel van het project is om het gezonde positieve deel van cliënten te stimuleren en een link te maken met de maatschappij. Daarom werd bewust gekozen voor samenwerking met een professioneel theatergezelschap. De eerste maanden deden de cliënten improvisaties en kregen ze workshops in mime, zang en dans. In de uiteindelijke voorstelling heeft iedereen de hoofdrol in een eigen stukje. Zo voert Miriam een deels zelfgeschreven monoloog op die onder andere gaat over (psychiatrische) stigma's. 'Dan roep ik: "Ik ben Joods. En so what? Waarom moeten we het altijd over stigma's hebben?' De van oorsprong Braziliaanse theatermaakster Claudia Maoli werkte eerder (en graag) met kwetsbare groepen maar nog nooit met psychiatrische patiënten. 'Ik vind het een verrijking' verklaart ze. 'Deze mensen zijn zo eerlijk en ontwapenend. Ze

zeggen het gewoon als het niet goed gaat of als ze iets niet zint. Soms is het moeilijk, er is iedere keer wel iemand uit zijn doen. De grootste uitdaging is om deze mensen toch de ruimte te geven, ook als ze zich slecht voelen.'

FUNCTIONEREN IN EEN GROEP

Mirjam en Sylvia doen mee aan het project omdat ze het hartstikke leuk vinden om toneel te spelen. Maar het levert ze ook wat op. Mirjam: 'Je krijgt inzicht in hoe je in een groep staat. Vroeger was ik een clown. Dat ben ik nog maar ik zie dat ik het nu beter kan doseren.' Sylvia: 'Ik vind het moeilijk om niet boos te worden als mensen veel aandacht vragen. Ik merk dat ik milder ben geworden en beter bij mezelf kan blijven.'

Meer foto's op Podium Online (via homepage Arkinet).

MENTRUM

Sluiting De Aak: 'Elke week vertrok er wel een cliënt'

Het is zover: kliniek De Aak gaat dit jaar sluiten. Bijna alle cliënten en medewerkers hebben een nieuwe bestemming gevonden.

TEKST SIGRID STARREMANS | FOTO EVERT ELZINGA

Een intensief en emotioneel jaar. Zo omschrijft Heidi Burm, hoofd bedrijfsvoering in De Aak, de afgelopen periode in de kliniek. 'Medewerkers zijn weggegaan. En elke week vertrok er wel een cliënt. Sommige cliënten woonden al heel lang bij elkaar. Die zijn min of meer familie van elkaar geworden. We hebben veel tijd besteed aan afscheid nemen.'

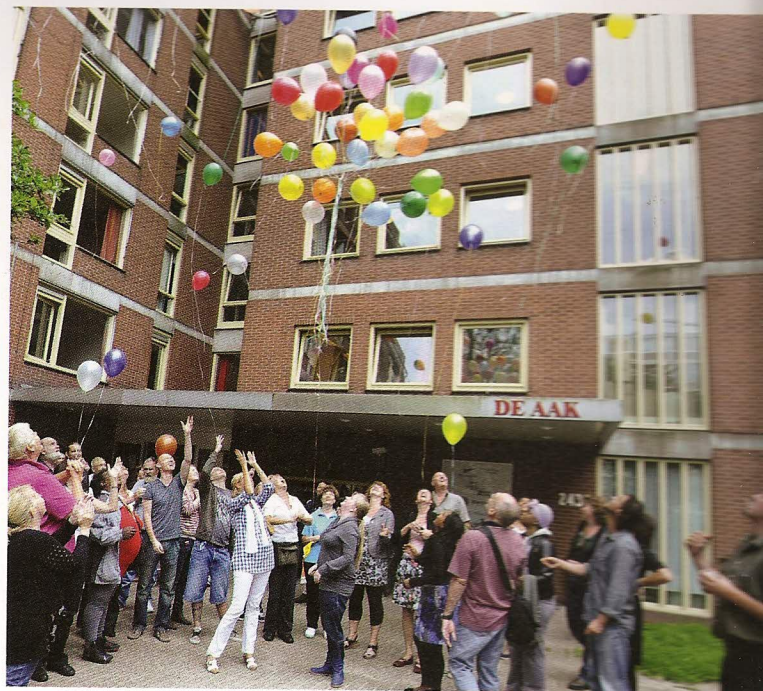
OP NAAR SUPPORTED LIVING

Het afscheid nemen van de kliniek is, voor zowel cliënten als medewerkers, op een goede manier verlopen, vindt Heidi. Dat de kliniek dicht gaat, kwam niet als een schok. Het was al jaren bij iedereen bekend. Heidi: 'Het is een oud vies gebouw met kakkerlakken. De meeste mensen zijn blij dat we hier weggaan.' De sluiting heeft wel gevolgen. Voor De Aak komt geen nieuwe kliniek in de plaats. De bedoeling is om het aantal bedden binnen Arkin af te bouwen en cliënten meer ambulante

te behandelen. Een deel van de medewerkers verhuist mee naar de Jean Desmetstraat waar vierentwintig van de achtenveertig cliënten aan de slag gaan met het Supported Living Model. Heidi vertelt dat de meeste andere medewerkers zelf al binnen Arkin een andere leuke baan hebben gevonden. 'Op dit moment zijn er twee mensen boventallig. Ze worden begeleid door het mobiliteitsbureau.'

'WE HEBBEN ER ZIN IN'

De cliënten verhuisden naar een verzorgingshuis, een andere kliniek of kregen een begeleid wonen- of RIWB-plus-plek. Van de meeste cliënten wordt nu meer zelfstandigheid verwacht. Kunnen ze deze veranderingen wel aan? Heidi denkt van wel. 'Bij elke cliënt is gekeken naar wat bij hem of haar past en wat ze aankunnen. En de verschillen met de kliniek zijn niet altijd heel groot. Er is meestal 24-uurs zorg.' Veel cliënten moeten zelf gaan

koken, de was en de boodschappen doen. Ook wordt er 's morgens niet meer op de deur geklopt om ze te wekken. Om de overgang niet al te groot te maken, hebben ze er in De Aak maandenlang mee geoefend. Ook zijn er veel gesprekken over de verhuizing gevoerd. Antonio Plooi en Ruud Hagendijk hebben er in ieder geval zin in. Ze verhuizen alle-

bei van een klein kamertje naar een woning van 100m² in de Witte Kaai. Antonio: 'Ik ben kok geweest, dus koken kan ik wel.' Ruud: 'Ik wil niet blijven hangen in de kliniek. Het fijnste is dat ik straks weer bezoek kan ontvangen in een sfeer die me eigen is.'

MENTRUM

Aparte zelfhulpgroep voor psychiatrische patiënt met verslaving

Arkin was de eerste instelling in Nederland die de opzet van DRA (Dual Recovery Anonymous) zelfhulpgroepen ondersteunde. Alle cliënten met een dubbele diagnose zijn welkom.

TEKST SIGRID STARREMANS

Verslavingen aan alcohol, seks, relaties, cocaïne. Je kunt het zo gek niet bedenken of er is wel een zelfhulpgroep voor. Toch was er tot voor kort geen specifiek aanbod voor cliënten met een verslaving én een psychiatrische aandoening. 'Deze cliënten gingen naar bestaande zelfhulpgroepen als de AA (Alcoholic Anonymous) en NA (Narcotic Anonymous)' vertelt Martje van Giffen, projectleider dubbele diagnose bij Mentrum. 'Maar ik kreeg van ze terug dat ze zich

daar niet thuis voelden. Ze konden daar niet over hun psychiatrische aandoening praten.'

NU OOK IN NEDERLAND...

Het bieden van een geïntegreerde behandeling op het gebied van verslaving en psychiatrie is een van de speerpunten van de BU Wijkgerichte Zorg. Bekend was dat er in de VS wel zelfhulpgroepen, gebaseerd op het twaalfstapenplan, voor cliënten met een dubbele

diagnose bestaan. Vanuit de BU Wijkgericht werd besloten om de opzet van een dergelijke groep in Nederland te ondersteunen. Martje: 'Eerst hebben we in samenwerking met het LEDD (Landelijk Expertisecentrum Dubbele Diagnose) en ervaringsdeskundigen het boek en het werkboek in het Nederlands vertaald. Verder hebben we folders en flyers laten maken en een ervaringsdeskundige ingehuurd om een DRA-zelfhulpgroep op te zetten.' Er wordt geen productie over de inspanningen gedraaid. Martje: 'Het levert ons dus niks op.'

MINDER DRUK

Inmiddels zijn er twee DRA-groepen in Amsterdam. Een derde is in oprichting.

Raymond Veraar is ervaringsdeskundige en voorzitter van een van de groepen. Hij gaat ook naar een zelfhulpgroep van NA. Wat is het verschil? 'Bij de DRA kun je bijvoorbeeld ook praten over de samenwerking tussen medicijnen en verslaving licht hij toe. 'En bij de NA is het veel drukker dan bij de DRA. Dat kan vervelend zijn. Vooral omdat veel psychiatrische patiënten last hebben van concentratiestoornissen. Bovendien is het moeilijk om aan het woord te komen in zo'n grote groep.'

Meer informatie? De zelfhulpgroep is te bereiken via 06-20940216.

MENTRUM